

E-KONTROLA PODATKOWA I JEDNOLITY PLIK KONTROLNY

Adam Bartosiewicz, Monika Smaga

PRAWO W PRAKTYCE

E-KONTROLA PODATKOWA I JEDNOLITY PLIK KONTROLNY

Adam Bartosiewicz, Monika Smaga

PRAWO W PRAKTYCE

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 15 kwietnia 2018 r.

Wydawca
Grzegorz Jarecki

Redaktor prowadzący
Kinga Zając

Opracowanie redakcyjne i łamanie
Violet Design Wioletta Kowalska

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by
Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2018

ISBN 978-83-8124-591-3

Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 19
e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl
www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	7
----------------------------	----------

Rozdział 1

Jednolity plik kontrolny – informacje wprowadzające	9
1. Zagadnienia wstępne	9
2. Regulacje prawa podatkowego dotyczące jednolitych plików kontrolnych	9
3. Podmioty zobowiązane do sporządzania i przekazywania jednolitych plików kontrolnych	14
4. Obowiązek przekazywania jednolitych plików kontrolnych ze względu na okoliczności i wielkość podatnika	32

Rozdział 2

Rodzaje struktur JPK	36
1. Informacje ogólne	36
2. Księgi rachunkowe (JPK_KR)	47
3. Wyciąg bankowy (JPK_WB)	60
4. Magazyny (JPK_MAG)	66
5. Ewidencja zakupu i sprzedaży VAT (JPK_VAT)	78
6. Faktury VAT (JPK_FA)	125
7. Podatkowa księga przychodów i rozchodów (JPK_PKPIR)	160
8. Ewidencja przychodów (JPK_EWP)	167

Rozdział 3

E-kontrolne przeprowadzane przez organy podatkowe oraz komunikacja z organami podatkowymi	172
1. Postępowanie podatkowe	172
2. Czynności sprawdzające	178
3. Kontrola podatkowa	181

4. „Kontrola krzyżowa”	182
5. Postępowanie w przedmiocie wydania zaświadczenia	184
6. Nowe środki komunikacji pomiędzy podatnikami a organami podatkowymi	185

Rozdział 4

Sposoby wykorzystywania jednolitych plików kontrolnych przez organy podatkowe	189
--	------------

Rozdział 5

Sposoby przekazywania jednolitych plików kontrolnych	200
1. Jednolity plik kontrolny przekazywany periodycznie, obligatoryjnie i bez wezwania	201
2. Jednolite pliki kontrolne przekazywane na żądanie	211

Rozdział 6

Sankcje za nieprzekazanie jednolitych plików kontrolnych oraz za podanie nieprawidłowych danych w jednolitych plikach kontrolnych	215
1. Sankcje za nieprzekazanie jednolitych plików kontrolnych	216
1.1. JPK_VAT	216
1.2. Jednolite pliki kontrolne na żądanie	222
2. Sankcje za nieprawidłowe dane w jednolitych plikach kontrolnych	226
3. Sprawca czynu zabronionego	227

Rozdział 7

Wdrożenie jednolitego pliku kontrolnego w firmie	231
---	------------

Rozdział 8

Sposoby wykorzystania jednolitych plików kontrolnych przez podatników dla potrzeb wewnętrznych firmy	240
---	------------

Rozdział 9

Jednolite pliki kontrolne w innych krajach europejskich	258
--	------------

Rozdział 10

Kierunki rozwoju jednolitych plików kontrolnych	267
--	------------

Bibliografia	279
---------------------------	------------

WYKAZ SKRÓTÓW

Akty prawne

- dyrektywa 2006/112/WE – dyrektywa 2006/112/WE Rady z 28.11.2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz.Urz. UE L 347, s. 1, ze zm.)
- k.k. – ustawa z 6.06.1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 2017 r. poz. 2204 ze zm.)
- k.k.s. – ustawa z 10.09.1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz.U. z 2017 r. poz. 2226 ze zm.)
- k.p. – ustawa z 26.06.1974 r. – Kodeks pracy (Dz.U. z 2018 r. poz. 108 ze zm.)
- o.p. – ustawa z 29.08.1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2017 r. poz. 201 ze zm.)
- pr. bank. – ustawa z 29.08.1997 r. – Prawo bankowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 1876 ze zm.)
- rozporządzenie 651/2014 – rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z 17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym z zastosowaniem art. 107 i 108 Traktatu (Dz.Urz. UE L 187, s. 1, ze zm.)
- r.p.e.p. – rozporządzenie Ministra Finansów z 17.12.2002 r. w sprawie prowadzenia ewidencji przychodów i wykazu środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych (Dz.U. z 2014 r. poz. 701)
- r.p.k.p.r. – rozporządzenie Ministra Finansów z 26.08.2003 r. w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów (Dz.U. z 2017 r. poz. 728)
- r.s.p.k.p. – rozporządzenie Ministra Finansów z 24.06.2016 r. w sprawie sposobu przesyłania za pomocą środków

- komunikacji elektronicznej ksiąg podatkowych oraz wymagań technicznych dla informatycznych nośników danych, na których te księgi mogą być zapisane i przekazywane (Dz.U. poz. 932 ze zm.)
- u.p.d.o.p. – ustawa z 15.02.1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2343 ze zm.)
- u.p.t.u. – ustawa z 11.03.2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2017 r. poz. 1221 ze zm.)
- u.r. – ustawa z 29.09.1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2018 r. poz. 395 ze zm.)
- u.s.d.g. – ustawa z 2.07.2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2017 r. poz. 2168 ze zm.)
- ustawa zmieniająca z 2015 r. – ustawa z 10.09.2015 r. o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1649 ze zm.)
- ustawa zmieniająca z 2016 r. – ustawa z 13.05.2016 r. o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 846 ze zm.)
- u.z.p.d.p. – ustawa z 20.11.1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz.U. z 2017 r. poz. 2157 ze zm.)

Inne

- MRS 21 – Międzynarodowy Standard Rachunkowości 21, *Skutki zmian kursów wymiany walut*
- MSR – Międzynarodowy Standard Rachunkowości
- MSSF/MSR – Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej
- OECD – Organizacja Współpracy i Rozwoju Gospodarczego (Organization for Economic Cooperation and Development)
- ONSA – Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego
- OSNwSK – Orzecznictwo Sądu Najwyższego w Sprawach Karnych

Rozdział 1

JEDNOLITY PLIK KONTROLNY – INFORMACJE WPROWADZAJĄCE

1. Zagadnienia wstępne

W niniejszym rozdziale zostaną przedstawione regulacje prawne dotyczące jednolitych plików kontrolnych. Przepisy, które zostały poniżej omówione, wykreowały nowy obowiązek raportowy dla podatników, związany z udostępnianiem organom podatkowym informacji zawartych w księgach, w sposób ujednolicony dla wszystkich objętych poniższymi regulacjami podmiotów. Dodatkowo, przy okazji wprowadzania kilku okresów przejściowych, ustawodawca dokonał podziału podatników (mających obowiązek składania informacji w formacie JPK) na grupy, co wprowadziło spore zamieszanie w połowie 2016 r. i na początku 2017 r. Równocześnie dokonano kategoryzacji jednolitych plików kontrolnych – na pliki (okresowo) przekazywane bez wezwania organów podatkowych oraz na te udostępniane wyłącznie na ich wezwanie (żądanie).

2. Regulacje prawa podatkowego dotyczące jednolitych plików kontrolnych

§ Obowiązek przekazywania organom podatkowym części lub całości ksiąg podatkowych i dowodów księgowych w formie elektronicznej został wprowadzony przepisami dwóch ustaw zmieniających, tj.:

- ustawą z 10.09.2015 r. o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1649 ze zm.),
- ustawą z 13.05.2016 r. o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 846 ze zm.).

N! Pierwsza z wymienionych ustaw, dodając art. 193a § 1 o.p.¹, wprowadziła w życie regulacje dotyczące przekazywania przez określone grono podatników całości lub części ksiąg podatkowych i dowodów księgowych w postaci elektronicznej odpowiadającej strukturze logicznej udostępnionej przez MF. Natomiast w dodanym art. 193a § 2 o.p.² ustawodawca wskazał, że struktury logiczne postaci elektronicznej ksiąg podatkowych oraz dowodów księgowych, według których mają być przekazywane informacje przez podatników, zwane potocznie jednolitymi plikami kontrolnymi, są dostępne w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych³. Ponadto w ustawie zmieniającej z 2015 r., poprzez nowelizację art. 274c § 1 o.p.⁴, wskazano

¹ „Art. 193a. § 1. W przypadku prowadzenia ksiąg podatkowych przy użyciu programów komputerowych, organ podatkowy może żądać przekazania całości lub części tych ksiąg oraz dowodów księgowych za pomocą środków komunikacji elektronicznej lub na informatycznych nośnikach danych, w postaci elektronicznej odpowiadającej strukturze logicznej, o której mowa w § 2, wskazując rodzaj ksiąg podatkowych oraz okres, którego dotyczą”.

² „§ 2. Struktura logiczna postaci elektronicznej ksiąg podatkowych oraz dowodów księgowych, z uwzględnieniem możliwości wytworzenia jej z programów informatycznych używanych powszechnie przez przedsiębiorców oraz automatycznej analizy danych, jest dostępna w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych”.

³ <http://www.mf.gov.pl/krajowa-administracja-skarbowa/dzialalnosc/struktury-jpk> (dostęp: 3.02.2018 r.).

⁴ „Art. 274c. § 1. Organ podatkowy, w związku z postępowaniem podatkowym lub kontrolą podatkową, może zażądać od kontrahentów podatnika wykonujących działalność gospodarczą:

- 1) przedstawienia dokumentów, w zakresie objętym postępowaniem lub kontrolą u podatnika, w celu sprawdzenia ich prawidłowości i rzetelności;
- 2) przekazania, za pomocą środków komunikacji elektronicznej lub na informatycznym nośniku danych, wyciągu z ksiąg podatkowych i dowodów księgowych zapisanego w postaci elektronicznej odpowiadającej strukturze logicznej, o której mowa w art. 193a § 2, jeżeli kontrahent podatnika prowadzi księgi podatkowe przy użyciu programów komputerowych; przepis art. 168 § 3a pkt 1 stosuje się odpowiednio”.

również procedury, w ramach których podatnicy są zobowiązani udostępniać pliki JPK organom podatkowym. Zaliczamy do nich postępowanie kontrolne, kontrolę podatkową oraz czynności sprawdzające oraz postępowanie w przedmiocie wydawania zaświadczeń.

Dodatkowo w art. 287 § 1 pkt 3 o.p.⁵ wskazano osoby (kontrolowany, pracownik kontrolowanego oraz osoba współdziałająca z kontrolowanym), które są zobligowane do umożliwienia przedstawicielom organów podatkowych wykonywania czynności kontrolnych, właśnie poprzez udostępnianie funkcjonariuszom (pracownikom) organów plików JPK. Analizując omawiane regulacje, należy również mieć na względzie przepisy przejściowe art. 29⁶ i 31 pkt 2⁷ ustawy zmieniającej z 2015 r. Są one o tyle istotne, że wprowadzają grupowanie podatników ze względu na wielkość ich przedsiębiorstwa oraz określają

⁵ „Art. 287. § 1. Kontrolowany, jego pracownik oraz osoba współdziałająca z kontrolowanym są obowiązani umożliwić wykonywanie czynności, o których mowa w art. 286, w szczególności: (...)

3) przekazać, za pomocą środków komunikacji elektronicznej lub na informatycznym nośniku danych, wyciąg z ksiąg podatkowych oraz dowodów księgowych zapisany w postaci elektronicznej odpowiadającej strukturze logicznej, o której mowa w art. 193a § 2, jeżeli kontrolowany prowadzi księgi podatkowe przy użyciu programów komputerowych; przepis art. 168 § 3a pkt 1 stosuje się odpowiednio”.

⁶ „Art. 29. Mali i średni przedsiębiorcy, w rozumieniu ustawy zmienianej w art. 12, w okresie od dnia 1 lipca 2016 r. do dnia 30 czerwca 2018 r. mogą przekazywać dane w postaci elektronicznej odpowiadającej strukturze logicznej, o której mowa w art. 193a § 2 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, na żądanie skierowane na podstawie art. 193a, art. 274c § 1 pkt 2 i art. 287 § 1 pkt 3 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, oraz art. 287 § 1 pkt 3 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w związku z art. 31 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 4, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, a także art. 13b ust. 1 pkt 2 ustawy, o której mowa w art. 4, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą” – brzmienie pierwotne. Obecnie obowiązujące brzmienie tego przepisu zostało zmienione art. 4 ustawy zmieniającej z 2016 r. poprzez dodanie mikroprzedsiębiorców, jako podmiotów korzystających z powyższego okresu przejściowego.

⁷ „Art. 31. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2016 r., z wyjątkiem: (...)

2) art. 1 pkt 98 – w zakresie art. 138d, art. 138i § 1, art. 138j § 1 pkt 1 i art. 138k, pkt 104, pkt 130, pkt 151 – w zakresie art. 274c § 1 pkt 2 i § 1b, pkt 161 lit. a tiret drugie, art. 4 pkt 3 lit. a – w zakresie art. 13b ust. 1 pkt 2 oraz lit. b – w zakresie art. 13b ust. 1a, art. 14 oraz art. 29, które wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2016 r.” – dotyczy wszystkich przedsiębiorców niebędących małymi bądź średnimi przedsiębiorcami w myśl przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej.

Adam Bartosiewicz – doradca podatkowy, radca prawny, doktor nauk prawnych specjalizujący się w prawie podatkowym, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki relacji do prawa unijnego, oraz w prawie karnym skarbowym; autor i współautor kilkuset publikacji z zakresu prawa podatkowego, m.in. książek: *VAT. Komentarz* (Warszawa 2018), *Ustawa o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne. Komentarz* (Warszawa 2011), *VAT. 1556 wyjaśnień i interpretacji* (Warszawa 2011), *PIT. Komentarz* (wyd. 5, Warszawa 2015).

Monika Smaga – specjalista do spraw podatkowych, wieloletni praktyk. Doświadczenie zawodowe zdobywała w firmie księgowo-podatkowej (dział VAT Compliance i doradztwa podatkowego) oraz działach księgowości firm z polskim i zagranicznym kapitałem. Specjalizuje się w zagadnieniach obejmujących podatek od towarów i usług w zakresie transakcji krajowych i międzynarodowych oraz w doradztwie podatkowym dla spółek z branży nieruchomościowej, FMCG i medycznej, a także spółek zarejestrowanych w Polsce tylko dla celów VAT; autorka wielu publikacji prasowych o tematyce podatkowej oraz jednolitym pliku kontrolnym.

Mało precyzyjne przepisy oraz niedopracowane struktury jednolitych plików kontrolnych wzbudzają sporo wątpliwości dotyczących rodzaju danych oraz sposobu ich prezentacji. Autorzy przybliżają podatnikom te kwestie w oparciu o regulacje prawne, przy jednoczesnym odniesieniu się do wytycznych przedstawianych przez Ministerstwo Finansów.

W książce w sposób kompleksowy omówiono jednolite pliki kontrolne obowiązujące w Polsce oraz kwestie nierozdzielnie z nimi związane, począwszy od wdrożenia struktur, a kończąc na przykładach wykorzystania ich na potrzeby wewnętrzne firmy. Autorzy w sposób przejrzysty analizują również konstrukcje poszczególnych plików JPK oraz wątpliwości związane z prawidłowym, pod kątem merytorycznym, udostępnianiem w nich danych.

W publikacji zaprezentowano m.in.:

- kwestie dotyczące okoliczności przekazywania organom podatkowym plików JPK oraz sankcji za niedopełnienie obowiązków raportowych,
- wskazówki, co do kierunku rozwoju e-raportowania w Polsce,
- sposoby wykorzystania plików JPK na potrzeby np. audytów wewnętrznych.

Książka przeznaczona jest dla osób odpowiedzialnych w firmie za sporządzanie rozliczeń VAT i ich weryfikację lub prowadzenie ksiąg rachunkowych oraz zakup programów do prowadzenia ksiąg rachunkowych, przedsiębiorców prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą, a także pracowników biur rachunkowych. Będzie cennym źródłem wiedzy dla adwokatów, radców prawnych, sędziów, notariuszy, komorników, prokuratorów i doradców podatkowych.

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45, FAX 22 535 80 01
ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL
WWW.PROFINFO.PL

ISBN 978-83-8124-591-3

CENA 129 Zł (W TYM 5% VAT)